

QUÆSTIO MEDICA.

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS, manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis decimâ-sextâ Februarii.

M. JOANNE ROBERT, Doctore Medico, Præside.

An unquam incipientibus internis inflammationibus Mochlica, & hypnotica ex opio, phlebotomiæ præferenda?

I.

SANGUINEM esse Naturæ thesaurum apud omnes est in confesso; eo se tuetur, fovet, ac sustinet; eo defraudata perit: sed hunc esse quamplurimorum & acutissimorum morborum parentem, vix unusquisque potest in animum inducere suum. Quanquam enim purus & laudabilis existat, si exuperet, & eo divites tum venæ tum arteriæ turgeant, suis hisce corpus virtutibus oneratum, sæpe procumbit: tanta quippe moles vitio datur, vix à naturâ gubernari potest, illiusque magisterio subjici; prodit sæpenumero extra præscriptos limites, & provocat vomitum ictumque sanguinis, aliaque mala circumgerit hæc luxuries, quæ in gravia pericula præceps ferri solet. Si à nativa indole sit degener, & putredinis vitio inficiatur, ut est alimenti pars optima, admodum purgata & elaborata; sic immutatus, horror est! quantas strages edere soleat, quam dira parere symptomata, sive in vasis resideat clanculùm sæviens, sive ex iis effusus in locum aliquem, & hinc exitu prohibitus, authorem se præbeat cladis & ruinæ partium, quarum νέκρωσις crebrò consequitur. Hinc jure exploditur eorum opinio, qui sanguinem nunquam redundare, Naturam uitæ magistram & ducem nunquam nimium conficere & continere, nec in locis sibi naturaliter destinatis putredinem concipere posse, & sanguinis morientis charactere indui, obfirmatè pronuntiant.

I I.

QUI φλεγμονὰς seu inflammationes progignit humor, ſanguis eſt; & reus & author hujus incendii, ad partem aliquam appellens, ibique ſtationem parans, in illius exilioribus vaſis efferveſcit, & flammam concipit: tunc æſtus immodicus percipitur, febris emicat, jactatio corporis non mediocriter fatigat ægrotantem, urinæ flammeæ & acres redduntur, dolor perſentitur plus minuſve habita ratione partis læſæ, cujus eſt obtuſus aut exquiſitus ſenſus. Sanguis autem ille raro ſincerus eſt, at ſæpenumero bilioſus; frequenter quoque depravatur, necnon permiſcetur ſuccis excrementitiis, quorum occurſu & commercio deterior evadit, & novam malitiæ labem adipiſcitur, funeſtam ſæpè, ſi partem nobilem tetigerit, peccaverit æger novo vivendi errore, deliquerit in remediorum uſu, Medicus ſuo rectè non functus fuerit officio, in quem ſæpè culpa rejicitur; jure, an injuriâ? tunc enim opus eſt celeritate, & abſque ulla procraſtinatione, ea veniunt in uſum præſidia, non quidem quæ hoſce affectus efferos irritare & accendere valent, ſed quæ dotibus nobilioribus inſtructa, eorum cauſam peſſumdare & circumcidere apta ſunt, magno ægrotantis bono & ſolatio, verâ & ſolidâ Medentis gloriâ & ornamento.

I I I.

MOXAIKA' medicamenta, qualia vulgo circumferuntur Elleborus, granum cnidium, Colocynthis, Scammonium, elaterium, gratiola, ſtibium &c. ſurſum aut deorſum, aut utroque modo è diſtantiſſimis regionibus humores extorquent, pleraque abſque ullo delectu: calore intenſo pollent, omnia valdè urunt, & viſcera, ſanguinem, & ſpiritus inflammare perhibentur. Opium quoque, quod liquor eſt lacteus ex papaveris ſcapo leviter inciſo elicitus, recentior Ætas, admodum attenta & ſagax in indagandis Naturæ myſteriis, eſſe impensè calidum audet aſſerere, & perſpicué demonſtratur inſigni quo pollet amarore, odore gravi & viroſo nares feriente, quod facile flammam concipit candelæ admotum, quod devoratum ardore & acrimoniâ fauces accendit, linguam vellicat, ſitim promovet, inſtigat ad venerem; cenſeturque pars ejus oleoſa ſive ſulphurea eſſe ſubjectum virtutis illius ſoporiferæ, quæ ipſi naturaliter inſita eſt, ſicut quid ſimile vino ingenitum eſt, cujus ſpiritus totus flammeus ſoporem ebrietatemque conciliat. Ne vero putes famoſum laudanum opio puro & nativo pretioſius eſſe; quo diligentiùs

præparatur, eo debilius evadit, parte opii admodum expetendâ fugiente & exhalante. Facultates quoque tum catharticorum tum hypnoticorum, ne quæras extra eorum proprietates, quæ perinde ac in cardiacis, hepaticis, ſplenicis diſtinguuntur à ceteris dotibus quas poſſident. Quam benè mereretur de Medicinâ, quiſquis (abſque oſtentatione) innatas medicamentorum vires naturâ ſuâ involutas, artis ſuæ operâ evolueret & manifeſtaret: ſed verendum, ne ſapiat ille ut pauper Alchymiſta, qui divitias, quas non exhibet, omnibus pollicetur.

I V.

LUDIT de corio humano, & Naturam inſectari non morbum videtur, quiſquis primis internarum inflammationum temporibus Mochlica præſcribit. Si etenim ingens crimen eſt in acutis ſtatim initio purgare, niſi materia turgeat, quod fit ὀλιγάκις, ac ferè nunquam, idque opus moliri debeant Medici περιεζευκρινήσαντες; multo atrocius eſſet tunc temporis effrenatorum horumce purgantium uſum inſinuare, quo phlegmone obſceſſa pars, tota ardet & excandeſcit. Quis unquam animadvertit conſtanti & diuturnâ obſervationum ſerie, purgationem aliquam tum per ſuperiora tum per inferiora ægrotântibus in pares anguſtias adductis, ſalutarem contigiſſe, ut tacitis Naturæ monitis ſaniſque conſiliis non audiens (quam tamen in omnibus jurat imitandam) mochlicorum ope conflagrantis partis humores ſubtrahere aggrediatur: fortes quippe hæ medicinæ eximio calore præditæ, humori jam æſtuanti faces admovent, quem potius cicurare præſtabat: nihil ex partis accenſæ foco detrahunt, ob humoris crudi & fortiter impacti contumaciam: partes quoque ſanæ & ſolidæ earum impetu franguntur, naturaque tota atteritur, vi direptis ſpiritibus, quorum ingentes copiæ ipſius divitiæ ſunt. Non parum quoque graviter peccat in rem ægrotantium, qui ipſumet opium hiſce affectibus profuturum ſibi ſuadens, crudum, ſeu variis involutum modis pro libidine, devorandum præbet; quod ut inſigniter calidum, aptum eſt potius φλόγωσιν adaugere quam extinguere: præterea cum ex ſua indole ſomnum conciliet, hic peſtifer & exitialis in hiſce malis habitus eſt, ut qui allapſos ad partem affectam humores ſiſtit, quæ tunc ſanguine, ſpiritibus, & calore, intro recurrentibus, tanquam ſubditis ignibus omnimodè perit.

V.

QUOD eſt Architecto libella & linea, Nauclero in puppa ſedenti clavus, id Medenti ſunt Indicationes, quas cautè dirigit ad Naturæ normam, quæ cum ſui juris eſt nec impedita, per

grandem hæmorrhagiam, abundantem hæmorrhoidum fluxum, copiosum menstruorum profluvium, se à gravissimorum morborum insultibus vindicat. Medicus Naturæ sedulus imitator & minister, dum humorum sarcinâ pressa & gravata gemit, nec sibimet ipsi valet opitulari, venit in ejus subsidivm; & imperato tenuissimo vivendi modo & lege; crebro quoque refrigerantium & lenientium usu, aliisque εὐχείρως καὶ φρονίμως præscriptis; per sanguinis missionem plena manu celebratam, imo ad animi deliquium, si vires constant, & cœlum, sexus, ætas & alia consentiunt, harumce inflammationum causam oppugnat: hujus enim pabulum & fomes est sanguis, qui furendo & æstuando in partibus, in quibus coercetur atque compingitur, has seditiones concitat & movet: eo evacuato cuncta tepescunt, æstus pacatur, serenitas advenit, & ægri penè omnes convalescunt. Quis quoque nescit in subitis timoribus & mœroribus, in quibus imminet suffocationis periculum, vitam esse redditam usu generosi præsidii, cujus ope sanguis & spiritus in visceribus collecti explicantur, & ab illis revelluntur. Quis non expertus est in magnis vulneribus, quæ spem salutis non adimunt, uberem cruoris ex parte læsâ profusionem; salutarem eventum celerioremque sanationem portendere atque procurare. sic sanguinis detractio liberalis & tempestiva, tanquam ἡγεμονικὸν præsidium ad salutem proximum & quasi compendiarium, ad hosce affectus, quorum plerique peracuti sunt, edomandos, omnibus mochlicis valentius, quibuslibet opiatis securius præsto erit; ut cujus utilitas & opportunitas Medicinæ Principum authoritate, traditione, usu, experientiâ, fulcitur; ratione, methodo, judicio, stabilitur.

Nunquam ergo incipientibus internis inflammationibus Mochlica, & hypnotica ex opio, phlebotomiæ præferenda.

Domini Doctores disputaturi.

M. Pontius Maurin.	*M. Jacobus des Prez.*	*M. Petrus Lombard.*
M. Franciscus Maillard.	*M. Petrus-Paulus Guyart.*	*M. Philippus Mathon.*
M. Joannes Poisson.	*M. Franciscus le Rat.*	*M. Raymundus Finot.*

Proponebat Parisiis ANTONIUS SERIN, Francopolitanus Diœcesis Ruthenensis, Baccalaureus Medicus. A. R. S. H. 1696.

Apud Franciscum Muguet, Regis & Facultatis Medicinæ Typographum.